

2. Avshenyuk, N.M., Dyachenko, L.M., Kotun, K.V., Marusynets', M.M., Ohiyenko, O.I., Sulyma, O.V., Postryhach, N.O. 2017. Zarubizhnyy dosvid profesynoyi pidhotovky pedahohiv [Foreign experience of professional training of teachers]. Kyiv: DKS "Center".
3. Lebedyk, L., 2015. Yevropeys'kyy dosvid reformuvannya systemy pidhotovky vykladachiv vyshchoyi shkoly [European experience in reforming the teacher training system of the high school]. Pedagogical sciences, 64, pp. 81-87.
4. Lohvynenko, T. O., 2016. Teoriya i praktyka pidhotovky sotsial'nykh pratsivnykiv v universytetakh Skandynavs'kykh krayin: Daniya, Norvehiya, Shvetsiya [Theory and practice of social worker training at the universities of the Scandinavian countries: Denmark, Norway, Sweden]. Doctor of Pedagogical Sciences. Drohobych.
5. Ohnivko, L. V., 2008. Yevropeys'kyy dosvid zabezpechennya yakosti vyshchoyi pedahohichnoyi osvity [European Experience in quality assurance in Higher Teacher Education]. In: H.V. Tereshchuk, ed., Ways of modernization of Higher Education in the context of European integration: Regional scientific and practical seminar. Ternopil, Ukraine, May 20-21, 2008. Ternopil: Ed. TNPU named. V. Hnatiuk.
6. Kurylyand, Z.N., Khmelyuk, R.I., Semenova A.V., Kurylyand Z.N. ed., 2005. Pedahohika vyshchoyi shkoly [Pedagogy of high school]. 2nd ed. Kyiv: Knowledge.
7. Polunyna, L.N., 2006. Podhotovka uchyteliv v evropeys'kykh stranakh: natsional'nye pryorytety y yntehratsyya v kontekste Bolonskoho protsesa [Teacher training in European countries: national priorities and integration in the context of the Bologna process]. Candidate of Pedagogical Sciences. Tula.
8. Pukhovs'ka, L.P., 1997. Profesiyna pidhotovka vchyteliv u Zakhidniy Yevropi: spil'nist' i rozbizhnist' [Teachers' professional training in Western Europe: community and disagreement]. Kiev: Higher school.
9. Rolyak, A. O., 2011. Profesiyna pidhotovka vchyteliv u vyshchykh navchal'nykh zakladakh Daniyi [Teachers' professional training in Danish Higher Education Institutions]. Candidate of pedagogical sciences. Kiev.
10. British Council. Learning, 2007. [online] Available at: <http://www.britishcouncil.org/learning.html>.
11. Christensen, J.C., McDonnell, J.H., 2005. The career lattice: a structure for planning professional development. In: L. Kremer-Haydon, ed. Teacher professional development: a multiple perspective approach. Amsterdam; Berwyn. pp. 295-315.
12. Formation des enseignants à l'aune des exemples étrangers. [online] Available at: http://www.la-croix.com/Actualite/France/La-formation-des-enseignants-a-l-aune-des-exemples-etranagers-_NP_-2013-03-18-922221.
13. Pedagogical Constitution of Europe. [online] Available at: <http://www.arpue.org/index.php/uk/chasopysyevropeiski-pedahohichni-studii/pedahohichna-konstytutsiia-yevropy>.
14. The European Higher Education Area: Joint Declaration of the European Ministers of Education, convened in bologna on the 19th of June 1999. [online] Available at: <http://www.bologna-berlin2003.de>
15. Welsh Government adviser Professor John Furlong says teacher training provision must be strengthened. [online] Available at: <http://www.walesonline.co.uk/news/wales-news/teacher-training-wales--falling-8796767>.

В статті представлено огляд наукових досліджень по проблемі розвитку професійного освіти в європейських країнах. Зазначено, що сучасна концепція педагогічного освіти в європейському контексті направлена на забезпечення початкової педагогічної освіти, виявлено, що метою сучасної європейської професійного педагогічного освіти є забезпечення багатопрофільної підготовки студентів. Зроблено висновок, що в початку ХХІ століття досягненнями європейської професійного освіти є відповідність потребам сучасного ринку праці.

Ключові слова: *учитель, європейське освітання, професійне освітання, педагогічне освітання професійна підготовка.*

The article gives an overview of scientific research on the issue of professional education development in European countries. It is emphasized that the modern concept of pedagogical education in the European context is aimed at providing initial basic pedagogical education, formation of the professional activity of a young teacher under the guidance of experienced teachers of the school, which lasts from one to three years, improving the skills of working teachers. It is revealed that the purpose of modern European professional pedagogical education is providing multidisciplinary training of students. In many countries, future teachers are not only allowed, but are encouraged and committed to train from several teachers' specialties at the same time. European professional pedagogical education is characterized by researchers as flexible in qualifications so that the specialist can easily be rebuilt in line with changing requirements and has the opportunity of professional growth. The peculiarity of European education is the close cooperation of the state, private, educational and industrial sectors, the creation of joint projects between universities and enterprises, which allows creating good prospects for employment of students of pedagogical specialties. It is concluded that at the beginning of the XXI century the achievement of European vocational education is consistent with the needs of the modern labor market, state security, accessibility, mass media, science, mobility of the educational process, overcoming of social inequality on the basis of raising the level of education, the formation of the theoretical foundations of such education, multivariate and variability of its forms, the implementation of European and national educational standards, special programs, etc.

Key words: *teacher, European education, professional education, pedagogical education, professional training*

УДК 378.011.3-051:78:780.616.432(439.22)
DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-225-229

Тетерюк-Кінч Юлія Сергіївна,
аспірант,

Мукачівський державний університет, м. Мукачеве

ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО У СЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

У статті розглянуто особливості фахової підготовки майбутніх викладачів гри на фортепіано у вищих навчальних закладах Словачької Республіки. Доведено, що музична культура будь-якої країни ґрунтується на здобутках попередніх поколінь музикантів, з-поміж яких, здебільшого, виділяються знакові творчі особистості, чий досягнення більшою чи меншою мірою вплинули на розвиток культури в ширшому масштабі, а творчість отримала визнання, про що, зокрема, свідчить і музична культура Словачької Республіки, розвиток якої демонструє інтенсивну динаміку впродовж двох останніх століть.

Ключові слова: *фахова підготовка, вища школа, освітній простір, викладач гри на фортепіано, інтеграція.*

Постановка проблеми. Процеси інтеграції охоплюють сьогодні всі сфери життєдіяльності та професійної діяльності й, зокрема, галузь музично-педагогічної освіти. Це зумовлює необхідність розв'язання низки проблем, що пов'язані з підвищенням якості освіти, формуванням готовності сучасних вчителів до інноваційної діяльності, використанням кращого зарубіжного досвіду у галузі вищої освіти й музичної зокрема, з метою удосконалення підготовки фахівців до ефективної професійної діяльності. Особливе значення для поліпшення якості вітчизняної системи музично-педагогічної освіти в Україні та вирішення питань, пов'язаних з її реформуванням, має вивчення досвіду Словацької республіки. Музична культура Словаччини поєднала загальноєвропейські та національні риси. На її розвиток вплинуло декілька факторів: своєрідність державного устрою, специфіка національного фольклору та музичного стилю, діяльність яскравих особистостей тощо. Кожен з них певним чином позначився на формуванні та розвитку національної фортепіанної школи як складової музичної культури Словаччини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основні результати і зміст порівняльно-педагогічних досліджень С. Сисоевої, О. Матвієнко, Н. Абашкіної, Н. Авшенюк, Т. Кучай, Н. Ничкало, О. Прокопчук, А. Растригіної, Н. Савченко, А. Сбруєвої та інших науковців створюють передумови для вирішення загальних проблем розвитку професійної та неперервної музично-педагогічної освіти. Вивченню закордонних систем освіти присвячено також праці О. Волошиної, І. Задорожної, М. Лещенко, М. Швед, О. Радул, С. Шандрук та ін. На початку XXI століття у педагогічній науці загальні питання історичного розвитку музично-педагогічної освіти висвітлено у працях О. Олексюк, Т. Стратан-Артишкової, О. Михайличенка, О. Отич, В. Богданова, Н. Гуральник, Л. Зязюна, В. Орлова, Г. Падалки, А. Растригіної, В. Рашковської, О. Ребрової, О. Ростовського, О. Рудницької, С. Соломахи, Т. Танько, В. Черкасова та ін.

Разом з тим, аналіз наукових джерел засвідчує, що дослідження організаційно-педагогічних засад підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва в Словаччині та праці присвячені комплексному вивченню процесів формування і тенденцій розвитку словацької фортепіанної школи не було предметом системного вивчення й окремого аналізу, який передбачав би цілісну характеристику її історико-соціальних чинників, педагогічних традицій, сутності, змісту, форм та методів [2; 4; 5].

Дослідження вищезазначеної проблеми уможливить, по-перше, вивчення цілісного процесу становлення професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва у контексті особливостей її розвитку; по-друге, дозволить виявити провідні тенденції, наукові ідеї, творчий досвід професійної підготовки майбутнього фахівця музичного мистецтва; по-третє, дасть змогу визначити інноваційні моделі професійної підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва у провідних закладах вищої музичної освіти Словацької Республіки. Дослідження організаційно-педагогічних засад та сучасного досвіду підготовки фахівців музичного мистецтва у Словаччині, комплексне вивчення національної специфіки розвитку сучасної словацької фортепіанної школи дозволить визначити його найкращі здобутки та застосувати їх у вищій музично-педагогічній освіті України з метою ефективного використання у підготовці вітчизняних фахівців-музикантів.

Мета статті: виявити та узагальнити організаційно-педагогічні засади професійної підготовки фахівців музичного мистецтва у сучасній Словаччині, охарактеризувати її особливості, визначити можливості використання позитивних ідей словацького досвіду в Україні та полягати у всебічному дослідженні особливостей словацької фортепіанної школи. На основі цілісної характеристики фортепіанної школи Словаччини як сукупності результатів діяльності та системи переконань викладачів-піаністів розкрити

головні виконавсько-методичні засади цієї школи і показати її роль у формуванні словацької піаністики.

Результати дослідження. Нормативний акт, який регулює освіту в Словацькій Республіці, є Закон № 245/2008 Збірник законів «Про виховання та освіту» в новій редакції. Вищі навчальні заклади є вершиною навчальних, наукових та мистецьких навчальних закладів, які мають виняткове право надавати вищу освіту. Для здобуття вищої освіти в Словаччині необхідно від 3 до 6 років, навчання завершується державним іспитом. Вища освіта Словацької Республіки складається з трьох ступенів: перший ступінь – на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, тривалість навчання 3–4 роки, після чого випускники отримують академічне звання «Бакалавр». Другий ступінь – на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр, інженер. Зазвичай, тривалість навчання такого типу 1–3 роки, продовжуючи перший ступінь навчання за такою ж або суміжною спеціальністю (загалом тривалість навчання – не менше 5 років), після чого випускники отримують академічне звання «Магістр» – за творчими спеціальностями; «Інженер» – за технічними спеціальностями включно економіки; «Інженер архітектор» – архітектори та урбаністи; «Магістр мистецтв» – за мистецькими спеціальностями; «Доктор медицини» – за спеціальностями загальної медицини; «Доктор стоматології» – за стоматологічною спеціальністю; «Доктор ветеринарної медицини» – за спеціальностями ветеринарної медицини. Третій ступінь – академічні програми PhD. Навчання в докторантурі триває 2–3 роки, з подальшим державним іспитом і захистом дисертації. Після її закінчення студент отримує академічний титул доктора. У Словаччині це найвищий ступінь освіти. Докторанти мають можливість працювати в університеті, часто ведуть семінарські заняття у студентів молодших курсів. Вищі навчальні заклади Словаччини також пропонують великі можливості для післядипломної освіти [3].

Початкова мистецька освіта в Словаччині розпочинається, як і у всіх європейських країнах зі шкіл мистецтв. Для професійного навчання існують консерваторії, що прирівнюються до музичних училищ та коледжів на Україні; після консерваторії, студенти мають можливість навчатися у ВНЗ, де є факультети мистецтв та музичні факультети. Також, в Словацькій республіці є ряд університетів, де є педагогічні факультети та музичні кафедри.

В статті ми здійснимо характеристику мистецьких навчальних закладів, з детальним описом кафедр, де навчають студентів грі на фортепіано. Фахова підготовка в Братиславській консерваторії спирається на традиції багатовікового випробування, європейського шляху підготовки професійних музикантів і викладачів музичного мистецтва. З 1919 по 1995 рік безперервного існування закладу, закінчили навчання сотні музикантів, які стали особистостями словацької культури і музичної освіти, – це такі, як: Ладислав Дивак, Груберова, Пігер Дворський, Хана Хегерова, Далібора Дженіс, Стефан Коцан, Маріан Лапсанскі, Робо Рот, Нела Поциськова, Гелена Крайцьова, Юрай Дьордяк та інші.

Випускники консерваторії після завершення шести років безперервної освіти отримують диплом вищого професійного мистецтва і мистецтва педагогічної освіти. Перші чотири роки навчання завершуються випускними іспитами (МСКО 3), шестирічне навчання завершується випускним іспитом (МСКО 5В). Випускники отримують назву DiS.art та кваліфікацію – фахівець мистецтв або педагог мистецтва.

Освіта в консерваторії дуже індивідуальна. Кожен студент сприймається як особистість, і тому викладачі готують індивідуальний персональний план розвитку, який є частиною комплексної програми навчання в галузі гуманітарних наук, мистецтві та освітній галузі – теоретичної (теоретичної), що призводить до професійного зростання виконавської та педагогічної майстерності. Викладачі консерваторії є відомими музикантами, які працюють солістами та артистами провідних колективів у Словаччині (словацька філармонія, словацький національний театр, словацьке радіо, національний симфонічний оркестр, театр Нова

Сцена, словацький камерний оркестр Богдана Вархал та інші). В консерваторії навчання проводиться відповідно до спеціалізації. Студенти мають можливість навчатися вокалу, гри на фортепіано, органі, скрипці, віолончелі, контрабасу, арфі, гітарі, цимбалах, акордеоні, на дерев'яних та мідних музичних інструментах (флейта, гобой, кларнет, саксофон, фагот, труба, валторна, труба), ударних інструментах, також є відділ композиції та диригування.

За роки свого існування консерваторія декілька разів змінювала свою назву: музична школа в 1919 р., в 1928 р. – музично-драматична академія, з 1941 р. – державна консерваторія, консерваторія з 1960 р., консерваторія у Братиславі в 2002 р. та консерваторія з 2006 р.

В консерваторії є відділ спеціального фортепіано, він є одним з найбільших у закладі. Навчання на відділі розділене на РОК 1 і РОК 2, і практично всі студенти беруть участь у навчальному процесі РОК. РОК 1 передбачає вивчення гам, технічних вправ, етюдів, музичних творів з подальшим сценічним виступом. РОК 2 є предметом, який вивчає студентів гри акомпанементу (концертмейстерський клас в музичних коледжах України). Для отримання повної середньої професійної освіти, навчатися потрібно протягом 4 років, а для вищої професійної освіти – 6 років.

При вступі до консерваторії на відділ фортепіано, вступники здають іспит зі спеціального класу, виконуючи мажорні та мінорні гами до 4-х знаків (дієзні та бемольні), 2 етюди на різні види техніки (К.Черні, ор. 299 та 740, Г.Крамер), 2-х або 3-х голосні інтенції Й.С.Баха, сонатне алегро композиторів епохи класицизму, один твір композитора епохи романтизму та твір ХХ-ХХІ-го століття. Також вступники мають скласти іспит з теорії музики.

Консерваторія імені Йосипа Адамовича в Кошице заснована в 1991 році. Форма, тривалість навчання та умови прийому в Кошицькій консерваторії повністю співпадають з навчально-виховним процесом в Братиславській консерваторії. Навчальний заклад забезпечує навчально-виховний процес для студентів висококваліфікованим та освіченим педагогічним персоналом. Після закінчення консерваторії випускники мають право викладати в початкових школах мистецтв, бути артистами різноманітних колективів філармонії, театру тощо.

Велике значення для розвитку професійного словацького музичного життя має Вища школа виконавських мистецтв у Братиславі, створена у 1949р. Вона складається з трьох факультетів: театральний факультет (акторська майстерність, режисура, драматургія, декорації і костюми, ляльковий театр, театр теорії, театр управління); факультет кіно і телебачення (режисура, документалістика, драматургія і сценарій, фотографії та композиції зображення, анімації, редагування, звуковий дизайн, виробництво, управління та бізнес, кіно і телебачення теорії); факультет музики і танцю (композиція, оркестровка, теорія музики, голосу, режисура, інструментальна програма (16 спеціальностей), танці (6 спеціальностей).

Факультет музики і танцю зробив вагомий внесок у розвитку багатьох поколінь професійних виконавців музики та танців. Багато відомих словацьких музикантів, педагогів та теоретиків є випускниками цього навчального закладу і успішно представляють його у Словацькій республіці та в інших країнах. Значні результати педагогічної роботи включають в себе успішну участь студентів у міжнародних семінарах та конкурсах. Значний розвиток Вишу в значній мірі сприяло міжнародному співробітництву – довгострокові мистецькі заходи з музичною академією в Брно, Празькою академією музики, Вищою школою виконавських мистецтв у Відні, з Національною музичною академією імені П.І.Чайковського в Києві, Вищою музичною школою Карл Марія фон Вебер в Дрездені. З 1989 року було підписано міжнародні угоди про співпрацю з художньою академією у Франції, Норвегії, Фінляндії, Німеччині, Австрії, Італії, Великобританії, Швеції та інших.

Кафедра клавішних інструментів утворилася з початку заснування Вишу і викладачі відразу створили високий

професійний рівень. Слід відзначити відомих особистостей словацького фортепіанного мистецтва, що заклали фундамент професійного розвитку гри на фортепіано – Friso Kafenda, Анна Kafendova, Штефан Немец-Šamorinsky, Майкл Karin-Knechtsberger, Рудольф Macudzinski і Єва Фішер Martvoňová. Їх педагогічна робота відбулася в різкому підйомі та якості сучасної фортепіанної інтерпретації та педагогіки в Словаччині. У своїй діяльності вони представляли традиції кількох європейських фортепіанних шкіл – німецької, чеської, угорської, віденської.

За шістдесят років свого існування, список випускників класу фортепіано наближається до 300. Багато з них не тільки якісно поліпшили музичну освіту і культуру в Словаччині, але й продовжили своє навчання в консерваторіях і університетах Європи, Америки та Австралії. З 2002р. професор Чернецький ввів новий навчальний план, який дає можливість студентам вибирати в якому напрямку їм навчатися: педагогічному чи виконавському. Після закінчення навчання випускники мають право викладати в школах мистецтв та консерваторіях, продовжувати свою кар'єру, як концертний піаніст, соліст, камерний музикант та концертмейстер в професійних музичних ансамблях. Також, він може продовжити навчання в магістратурі та докторантурі.

Академія мистецтв у Банській Бистриці існує з 1997 р. в статусі музичного коледжу і вже з 1998р. отримала офіційну назву академії. В академії є 3 факультети: факультет драматичних мистецтв, факультет музичних мистецтв та факультет образотворчого мистецтва. Факультет музичних мистецтв забезпечує вищу освіту по акредитованим навчальним програмам бакалавра, магістра та доктора наук. Студенти мають можливість навчатися грі на музичних інструментах, вокалу, хоровому диригуванню та основи теорії музики. Також, студенти під час навчального процесу беруть активну участь в різних концертах у складі камерних ансамблів, камерного оркестру, змішаному хорі та в оперній студії.

Факультет виконавських мистецтв через двадцять років свого існування представляє мистецьку університетську установу, форма та спрямованість якої стали невід'ємною частиною словацької культури. На факультеті, з часів свого заснування, працюють викладачі з великим досвідом, їх імена широко відомі в мистецькому колі Словаччини.

Кафедра клавішних інструментів представляє собою роботу в двох напрямках: гри на фортепіано та акордеоні. Після закінчення Вишу, студенти отримують кваліфікації сольного та камерного артиста, концертмейстера та викладача. Серед випускників академії ми бачимо відомих музикантів, лауреатів міжнародних конкурсів, концертних піаністів та викладачів на різних рівнях мистецьких навчальних закладів. Можливість професійного зростання також забезпечується студентами-докторантами. Студенти і викладачі академії регулярно сприяють мистецьким заходам, де приймають активну участь. На факультеті проводиться міжнародний фестиваль виконавського мистецтва, міжнародного конкурсу піаністів, національний конкурс MUSICA SLOVACCA і міжнародні майстер-класи. Засновник, головний організатор і голова оргкомітету фестивалю, який щорічно запрошує до участі відомих музикантів з європейських закладів мистецтва проф. Монсенйор Zuzana Niederdorfer.

На кафедрі музичного мистецтва навчання триває 3 роки (6 семестрів). На першому етапі бакалаврського навчання студент, пройде базову та середню професійну музичну освіту. Навчання в області музичного мистецтва зосереджено на індивідуальному розвитку таланту та творчості в галузі музичної інтерпретації. Базовою передумовою успішного вивчення є музичні здібності, рівень сформованості яких фахівці академії мистецтв оцінюють під час прийому на навчання. Основні завдання навчальної програми бакалавра відносяться до вивчення інтерпретації виконуваних творів. Під час навчання студент має можливість отримати широкий спектр креативних та практичних навичок у галузі музичного мистецтва. Він отримує теоретичні знання та вміння, поняття, принципи, які тісно пов'язані з музичним мистецтвом. Він

використовує ці знання під час аналізу та інтерпретації музичних творів.

Після здобуття диплому бакалавра, випускник має можливість вступити до магістратури, де навчання триватиме 2 роки (4 семестри). По магістерським навчальним програмам, студенти формуються в області вивчення музичного мистецтва, який направлено на розвиток індивідуальних здібностей і творчості. Основні компетенції магістерської програми – це виконавське мистецтво пов'язане з сферою музичної інтерпретації. Під час навчання студент набуває здатності самостійно інтерпретувати музичний твір, знайти і представити свої власні рішення інтерпретації проблем в підготовці та реалізації великих музичних творів, аналізувати та інтерпретувати складні і важливі твори мистецтва, уявляти художньо оригінальні та ефективні рішення в області музичної інтерпретації, активно створювати художні проекти, присвячені конкретним питанням реалізації музичного твору. Студент отримує теоретичні знання та вміння відображати музичний твір, її композиційно-технічну форму, відповідні естетичні та розвиваючі контексти. Після закінчення навчання в магістратурі, випускники мають можливість застосувати свої набуті знання та навички як концертуючі солісти, артисти камерних ансамблів, концертмейстери та викладачі фахових дисциплін у галузі початкового та середнього виховання в установах мистецтва та культури.

Навчання в аспірантурі забезпечує теоретичні і практичні знання, огляд історичних та сучасних форм в галузі музичного мистецтва. Аспіранти отримують практичну основу для творчих практик та методів інтерпретації. Вона об'єднує знання і навички в області компетенцій, що випливають із завершених програм дослідження: міжособистісні, пов'язаних зі спільним, творчим і практичним. Зміст навчальної програми визначає випускника, який активно спілкується принаймні однією іноземною мовою. При завершенні навчання в аспірантурі, випускник має здати державний іспит у галузі історико-теоретичних аспектів музичного розвитку, захистити дипломну роботу та виступити на концерті з сольною програмою.

Навчатися в докторантурі можна як на денній (3 роки) так і на заочній (4 роки) формі. Навчання в докторантурі на кафедрі клавішних інструментів направлено на розвиток індивідуального таланту і творчості в області музичної інтерпретації, яка представлена творами мистецтва найвищого рівня складності. Підтримка професійних основних тем знань докторантури прив'язані до специфіки програми майстрів виконавського мистецтва або еквівалент у відповідній області вивчення музичного мистецтва. Майбутні дослідження випускники докторантури повинні продемонструвати здатність інтерпретувати твори мистецтва, чие уявлення має важливе значення в області музичного

мистецтва. Основні теми програм включають в себе спеціалізовані знання з дисциплін предметної спеціалізації в рамках фахових обов'язкових предметів. Державні випускні іспити здаються у вигляді захисту дисертації та концертного виконання сольної програми. Умовою проходження докторської дисертації є презентація музичних творів і розкриття наукової дисертації, що містить музично-теоретичні, естетичні та історичні зразки, пов'язані з музичною інтерпретацією виконуваної концертної програми [1; 3].

Вища докторська програма виконавського мистецтва представляє свою мистецьку діяльність і бере участь у формуванні поточних тенденцій і концепцій в галузі художньої інтерпретації. Вона інтерпретує музичні твори найвищого ступеня складності з точки зору складності та розуміння задуму композитора. Вища докторська програма має можливість індивідуального творчого мистецтва та глибоке знання мистецтва, філософії і здатність відображати широкий історичний і культурний контекст. Студент найвищого рівня університетської освіти є універсальною художньою творчою особистістю, що сприяє вирішенню проблем в області музичної інтерпретації та дослідження, приносить нові ідеї в музичному мистецтві, може творчо застосовувати результати художнього дослідження в своїй власній творчості та педагогічній практиці і здатний інтерпретувати музику найвищої складності на міжнародному рівні. Він визнає правові, етичні та соціальні аспекти художньої та наукової роботи. Випускники-докторанти виконавського мистецтва можуть продовжити свою кар'єру в якості концертного виконавця, соліста, артиста камерного ансамблю.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що формування професійної музичної освіти в Словаччій пов'язане з активною діяльністю фахових мистецьких закладів. Вони характеризуються європейським рівнем навчання гри на різних інструментах, зокрема гри на фортепіано; навчальним планом, що включає у себе музично-спеціальні, культурологічні та мистецтвознавчі дисципліни; високими критеріями до відбору педагогічних кадрів; збалансованою організаційно-дисциплінарною, музично-педагогічною та культурно-освітньою політикою. Професійна музична освіта у Словаччині спрямовується в русло творчої самореалізації особистості, це сприяє вихованню висококваліфікованих кадрів та плеяди талановитих музикантів і виконавців.

Проведене дослідження не вичерпує всі аспекти обраної проблеми. Вища освіта в Словаччині відповідає на виклики часу, перебуває у стадії прогресивного розвитку, орієнтується на кращі європейські стандарти функціонування. Перспективними напрямками подальших наукових досліджень є вивчення змісту, форм і методів викладання у мистецьких навчальних закладах.

Список використаних джерел

1. Десятов Т. М. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина XX століття) : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.01 / Десятов Тимофій Михайлович. – К., 2006. – 431 с.
2. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф.Дмитриченко, Б. І. Хорошун, О. М. Язвінська, В. Д. Данчук. – К.: Знання України, 2006. – 440 с.
3. Посольство Словацької Республіки в Україні [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.slovakia.kiev.ua/site/ua/slovakia/1/5/>. – Назва з екрану.
4. Сисоєва С. О. Неперервна професійна освіта в контексті Болонського процесу // Професійна освіта: педагогіка і психологія : пол.-укр. журн., укр.-пол. [щорічник] / за ред. Т. Левовицького, І. Вільш, І. Зязюна, Н. Ничкало; [редкол.: Н. Ничкало, І. Вільш... С. Сисоєва та ін.]. – Ченстохова; К., 2007. – Вип. 9. – С. 49–56.
5. Шевнюк О. Мистецькі дисципліни в реформаційних процесах євроінтеграції / Олена Шевнюк // Імідж сучасного педагога. – 2006. – № 5–6. – С. 17–19.

References

1. Desiatov T.M. Tendentsii rozvytku nepererвної osvity v krainakh Shkhidnoi Yevropy (druha polovyna KhKh stolittia) : dys. ... doktora ped. nauk : 13.00.01 / Desiatov Tymofii Mykhailovych. – K., 2006. – 431 s.
2. Dmytrychenko M.F. Vyscha osvita i Bolonskyi protses: Navch. posib. dlia stud. vshch. navch. zakl. / M.F.Dmytrychenko, B.I.Khoroshun, O.M.Iazvinska, V.D.Danchuk. – K.: Znannia Ukrainy, 2006. – 440 s.
3. Posolstvo Slovatskoj Respubliky v Ukraini [Elektronnyi resurs] / Rezhym dostupu: <http://www.slovakia.kiev.ua/site/ua/slovakia/1/5/>. – Nazva z ekranu.

4. Sysoieva S.O. Neperervna profesiina osvita v konteksti Bolonskoho protsesu // Profesiina osvita: pedahohika i psykhohihiia : pol.-ukr. zhurn., ukr.-pol. [shchorichnyk] / za red. T. Levovytskoho, I. Vilsh, I. Ziaziuna, N. Nychkalo; [redkol.: N. Nychkalo, I. Vilsh... S. Sysoieva ta in.]. – Ch�nstokhova; K., 2007. – Vyp. 9. – S. 49–56.

5. Shevniuk O. Mystetski dystsypliny v reformatsiinykh protsesakh yevrointehratsii / OlenaShevniuk // Imidzh suchasnoho pedahoha. – 2006. – № 5–6. – S. 17–19.

В статтє рассмотрєны особенности профессиональной подготовки будущих преподавателей игры на фортепиано в высших учебных заведениях Словацкой республики. Доказано, что музыкальная культура любой страны основывается на достижениях предыдущих поколений музыкантов, среди которых, в основном, выделяются знаковые творческие личности, чьи достижения в большей или меньшей степени повлияли на развитие культуры в широком масштабе, а творчество получило признание, о чем, в частности, свидетельствует и музыкальная культура Словацкой республики, развитие которой демонстрирует интенсивную динамику на протяжении двух последних столетий.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, высшая школа, образовательное пространство, преподаватель игры на фортепиано, интеграция.

The article deals with the peculiarities of the professional training of future teachers of piano playing in higher educational institutions of the Slovak Republic. The musical culture of Slovakia has united European and national features. Several factors influenced its development: the peculiarity of the state system, the specifics of national folklore and musical style, the activities of bright personalities, etc. Each of them has a definite influence on the formation and development of the national piano school as a component of the musical culture of Slovakia. The analysis of scientific sources testifies that the study of organizational and pedagogical principles of the preparation of future specialists in musical art in Slovakia and the works devoted to the comprehensive study of the processes of formation and trends of the development of the Slovak piano school was not the subject of systematic study and separate analysis that would provide a coherent description of its historical and social factors, pedagogical traditions, essence, content, forms and methods. Initial artistic education in Slovakia starts, as in all European arts schools. For vocational training, there are conservatories that are equated with musical colleges and colleges in Ukraine; after the conservatory, students have the opportunity to study at universities where there are faculties of art and music faculties. Also, in the Slovak Republic there are a number of universities where there are pedagogical faculties and music departments. The study of the aforementioned problem will make it possible, to study the holistic process of formation of the professional training of future specialists in the field of music in the context of the peculiarities of its development; it will reveal the leading tendencies, scientific ideas, creative experience of professional training of the future specialist of musical art; will enable to identify innovative models of professional training of future music artists in the leading institutions of higher education in the Slovak Republic. It has been proved that the musical culture of any country is based on the achievements of previous generations of musicians, among which, for the most part, distinguished creative personalities whose achievements influenced more or less to the development of culture on a wider scale, and creativity was acknowledged as, In particular, the musical culture of the Slovak Republic testifies, the development of which shows an intense dynamics during the last two centuries.

Key words: vocational training, high school, educational space, piano teacher, integration.

UDC 374.7.091=111(485)(045)

DOI 10.31339/2413-3329-2018-2(8)-229-232

Feltsan Inna,

Senior lecturer

Mukachevo State University, Mukachevo

orcid.org/0000-0003-4169-9922

DEVELOPMENT OF SWEDISH STATE POLICY IN ADULT EDUCATION

The article touches upon the question of adult education in Sweden. The main steps of state policy to lifelong study have been briefly analyzed along with the key tendencies of the modern process. Among the beneficial motivators used by Swedish government in order to promote the idea of a constant development we have identified: informational guidance, counseling, social equality, financial support, flexibility, accessibility and validation of knowledge gained through different education forms (formal, non-formal).

Key words: adult education, adult pedagogy, IT educational technologies, folk high schools, in-service training, labor market training.

Modern world is the environment where changes happen all the time. Big countries are rather monotone and react to the challenges a bit slower than smaller ones. Sweden is a country in the northern part of Europe which shows a quick reaction to social transformations in the world. Having the population of about 10,2 million it can assure dynamism and mobility of its policy, be the example of the latest research, tendencies and discoveries.

Safety of Swedish society is guaranteed by the education which is highly promoted by state officials, acts and regulations; it goals for accessibility, humanization and time relevance. Education is organized in a way to suit all citizens – local, immigrated, disabled and misfortune. State policy organizes convenient loans for education, takes care of personal and professional development if person urges for it. Since 1997 Sweden has been implementing the Adult Education Initiative at a cost of SEK 15-20 billion.

Swedish society follows the criteria of time and seeks for employment of every age group – the young and adults who cannot find a solution to professional challenges receive a support and counseling at

different life periods. Lifelong learning imposes a different matrix of demands. It is less a question of leaving work to study, and more an issue of integrating work and studying. Probably a significant part of learning will be progressively transferred from the school to the workplace.

The successful educational approach had been formed on a deep-rooted theory which came into practice in recent 25 years. There are various public providers of adult education: popular adult education, municipal education for adults (Komvux), municipal education for adults with learning disabilities (Särvux), Swedish tuition for immigrants (sfi), National Schools for Adults, Advanced vocational education, Complementary education and higher education, Study associations and circles.

In *municipal adult education*, courses correspond to compulsory and upper secondary schooling. These follow the same curriculum, and in upper secondary municipal adult education the same program, as in the school system. Participants can thus achieve the same competence and eligibility for higher education as obtained in the upper secondary school.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>